

Warszawa, dnia 5 maja 2011 r.

RPO-668935-VII-720.8.1/11/DK

Informacja
o czynnościach przeprowadzonych z upoważnienia Rzecznika Praw
Obywatelskich w Policyjnej Izbie Dziecka w Ostrowie Wielkopolskim
(wyciąg)

1. Wprowadzenie.

Działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 16 marca 2011 r. do Policyjnej Izby Dziecka w Ostrowie Wielkopolskim, przy ul. Odolanowskiej 19 (zwanej dalej Izba, PID lub placówką), udali się przedstawiciele Zespołu „Krajowy Mechanizm Prewencji”.

Wykonując zadania Krajowego Mechanizmu Prewencji (dalej: KMP), przedstawiciele Rzecznika sprawdzili na miejscu sposób traktowania nieletnich umieszczonych w Policyjnej Izbie Dziecka w Ostrowie Wlkp., dokonując oceny pod względem ich ochrony przed torturami oraz innym okrutnym, niehumanitarnym lub poniżającym traktowaniem albo karaniem.

W ramach wizytacji:

- przeprowadzono rozmowę na temat funkcjonowania Izby z funkcjonariuszami Policji pełniącymi służbę w Policyjnej Izbie Dziecka w Ostrowie Wlkp.;
- przeprowadzono rozmowę na temat warunków bytowych, traktowania i długości pobytu z przebywającym w Izbie dzieckiem;
- dokonano oglądu wszystkich pomieszczeń i terenu Izby;
- zapoznano się z następującą dokumentacją: książką kontroli i protokołem kontroli sanitarnej Zespołu Państwowej Inspekcji Sanitarnej MSWiA na obszarze województwa wielkopolskiego, wytycznymi Komendy Głównej Policji w sprawie procedur postępowania i współdziałania ze służbami weterynaryjnymi w przypadku tzw. ptasiej grypy (HPAI), sprawozdaniem z działalności Policyjnej Izby Dziecka

za rok 2010, regulaminem organizacyjnym Izby, prawami i obowiązkami nieletniego zatrzymanego w Izbie, porządkiem dnia i regulaminem odwiedzin w PID, a także z dokumentacją ilustrującą działalność dydaktyczną na terenie placówki (konspektami z zajęć) oraz notatkami służbowymi z realizacji szkoleń w ramach doskonalenia zawodowego lokalnego w miejscu pełnienia służby w roku 2010.

Przedstawiciele KMP poinformowali Komendanta Powiatowej Policji o ustaleniach dokonanych w ramach powyższych czynności, a także wysłuchali jego uwag i wyjaśnień.

2. Charakterystyka Izby.

Policyjna Izba Dziecka podlega Komendzie Powiatowej Policji w Ostrowie Wlkp. (dalej: Komenda). Izba jest przeznaczona dla 15 osób.

W skład kadry placówki wchodzi: Kierownik i 9 funkcjonariuszy Policji (w tym jedna kobieta) oraz pracownik cywilny (osoba zajmująca się sprzątaniami Izby). Pełniący służbę w PID funkcjonariusze Policji legitymują się wykształceniem wyższym (pedagogicznym lub resocjalizacyjnym) oraz średnim, uzupełnionym specjalistycznymi kursami, odbytymi w ośrodkach kształcenia Policji.

Służba pełniona jest całodobowo przez dwóch funkcjonariuszy w ramach 12 godzinnych dyżurów. W przypadku umieszczenia w Izbie nieletniej, czynności związane z jej osadzeniem wykonuje osoba tej samej płci, tj. funkcjonariuszka pełniąca służbę w PID, a w razie jej nieobecności – jedna z funkcjonariuszek Komendy.

Jak wynika z informacji uzyskanej od funkcjonariuszy Policji dyżurujących w dniu wizytacji w Izbie, w placówce przeprowadzane są zajęcia wychowawcze m.in. na temat uzależnień. Ponadto zatrzymani w Izbie uczestniczą w zajęciach z języka polskiego, matematyki, historii, biologii, geografii, informatyki i plastyki. Organizowane są dla nich także spotkania z interesującymi osobami oraz konkursy. Do dyspozycji nieletnich służy też podręczna biblioteczka, wyposażona w książki dla dzieci i młodzieży, pochodzące z prywatnych księgozbiorów funkcjonariuszy Policji.

Zaznaczyć należy, że Komenda nie przeznaczająca środków na zakup gazet dla umieszczanych w Izbie dzieci, choć treść przyjętego przez Izbę w dniu 26 stycznia 2010 r. dokumentu „Prawa i obowiązki nieletniego zatrzymanego w policyjnej izbie dziecka” oraz § 5 ust.2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 stycznia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad pobytu nieletnich w policyjnych izbach dziecka (Dz.U. Nr 10, poz.104 ze zm., dalej: rozporządzenia) wskazują na powinność dostępu dzieci w czasie pobytu w Izbie do codziennej prasy.

W ramach współpracy z instytucjami i placówkami oświatowymi oraz resocjalizacji zatrzymanych na terenie Izby, realizowane są dyżury profilaktyczne, na które mogą się zgłaszać rodzice, opiekunowie oraz sami nieletni. W Izbie odbywają się też praktyki dla studentów wyższych szkół pedagogicznych.

Funkcjonariusze z Policyjnej Izby Dziecka prowadzą też czynności profilaktyczne w formie pogadanek w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach oraz w szkołach ponadgimnazjalnych i w innych instytucjach. Adresaci pogadanek mają też organizowane wizyty w Izbie. Tematyka tych zajęć jest rozbudowana i obejmuje szeroki wachlarz zagadnień takich jak np.: nietolerancja rówieśnicza, demoralizacja, dopalacze i inne używki, internetowe zagrożenia, konsekwencja czynów zabronionych, odpowiedzialność nieletnich, funkcjonowanie PID, rola i zadania Policji.

3. Ogląd Izby.

Policyjna Izba Dziecka w Ostrowie Wielkopolskim mieści się w kompleksie budynków Komendy Powiatowej Policji przy ul. Odolanowskiej 19. Zajmuje dwie kondygnacje (parter i suterene) oraz półpiętro pomiędzy nimi. Do dyspozycji Izby przeznaczony jest też niewielki, ogrodzony i obsadzony trawą plac, wyposażony w kosz do gry w piłkę, pełniący funkcję pola spacerowego dla nieletnich.

Na parterze znajduje się dyżurka, gabinet Kierownika Izby, pokój wychowawcy służący do przeprowadzania rozmów z wychowankami, świetlica, trzy sypialnie dla nieletnich, izolatka, pomieszczenia sanitarno-higieniczne dla nieletnich (dwa

prysznic, WC, umywalka), szatnia dla funkcjonariuszy Policji, w której mieści się też podręczny magazynek środków higienicznych dla nieletnich oraz oddzielna łazienka dla funkcjonariuszy Policji. W korytarzu tej części Izby stoi półka z książkami dla nieletnich/podręczna biblioteczka.

Na półpiętrze mieści się przebieralnia dla przyjmowanych do Izby nieletnich, w której wydzielono trzy części: pomieszczenie sanitarno-higieniczne dla nieletnich (prysznic oraz WC), miejsce do przebierania się z ławą do siedzenia i pomieszczenie z wieszakami ściennymi, na których zawieszono są duże worki, w których umieszczane są rzeczy dzieci. Zaznaczyć należy, że przedmioty wartościowe nieletnich umieszczane są w depozycie, tj. w szafie pancерnej w pokoju Kierownika Izby.

W suterenie znajdują się następujące pomieszczenia: WC z umywalką, kuchnia dla funkcjonariuszy Policji pełniących służbę w Izbie, w której przygotowuje się również napoje dla nieletnich (głównie herbatę), jadalnia dla nieletnich, pokój lekarski, magazyn czystej odzieży, bielizny osobistej, pościeli oraz artykułów pierwszej potrzeby dla zatrzymanych, magazyn brudnej odzieży, bielizny osobistej i pościeli oraz pomieszczenie gospodarcze. Z suterenu jest bezpośrednio wyjście na pole spacerowe, przed którym położono na ziemi kilka piłek dla nieletnich chętnych do tej formy zabawy na świeżym powietrzu.

Pomieszczenia Izby, zwłaszcza te, w których przebywają sami nieletni (sypialnie, jadalnia, łazienki, świetlica) są przestronne, bez śladów wyeksploatowania, utrzymane w znacznej mierze w czystości. Uwagę wizytujących zwrócił jedynie nieprzyjemny zapach dobiegający się - jak wyjaśnili funkcjonariusze - z odpływów w stanowiskach prysznicowych użytkowanych przez nieletnich (piętro), w których nagromadził się brud, co wskazuje na nieużywanie odpowiednich środków czyszczących. Pomieszczenie to jest wspólne dla chłopców i dziewcząt, a wychowankowie korzystają z niego pojedynczo. Wątpliwości wizytatorów zwrócił brak odpowiednich zasłon/obudowy kabin prysznicowych (piętro), gwarantujących zakrycie przed wzrokiem osób trzecich całego ciała myjących się nieletnich. We wszystkich prysznicach Izby brakowało również mat antypoślizgowych.

Czynności związane z przyjęciem i zwolnieniem nieletniego odbywają się w dyżurce, w której mieści się okratowana poczekalnia dla nieletnich, wyposażona w ławkę do siedzenia, której ściany ozdobione są łagodzącymi atmosferę celi, wesołymi rysunkami. W dyżurce znajduje się większość dokumentacji związanej z funkcjonowaniem Izby, depozyt w postaci woreczków zamykanych w szafce, w których umieszczane są m.in. dokumenty należące do nieletnich (legitymacje szkolne etc.). Na ścianach dyżurki wywieszane są informacje dla nieletnich (m.in.: porządek dnia, regulamin organizacyjny Izby, prawa i obowiązki nieletniego oraz ulotki informacyjne i profilaktyczne). Kontrola osobista przeprowadzana jest w przebieralni na półpiętrze.

W dniu wizytacji piżamy i dresy oraz bielizna osobista znajdująca się w magazynie czystej pościeli była czysta. Niektóre ubrania, po wypraniu, mimo śladów zużycia wymagających reperacji, były składowane razem z nowymi rzeczami przeznaczonymi do wydania zatrzymanym dzieciom. W magazynach czystych i nowych rzeczy znajdowały się wszelkie niezbędne przedmioty do wydawania nieletnim, takie jak: grzebień, szczotki do zębów, pasty do zębów, mydła, szampony do włosów, podpaski, pieluchy oraz obuwie (kapatki i buty sportowe).

Brudna bielizna oddawana jest do pralni. Uwagę wizytujących zwróciła jednak forma składowania brudnych rzeczy w magazynie do tego przeznaczonym, tj. część ubrań i pościeli składowana była bezpośrednio na łóżku wstawionym do pomieszczenia magazynu i na podłodze, a nie w workach foliowych i w koszach.

W ciągu dnia wychowankowie spędzają czas w świetlicy, którą wyposażono odpowiednio, w niezbędne do różnej formy aktywności świetlicowej sprzęty (krzesła, stoliki, tablice, stół do tenisa stołowego, telewizor, gry planszowe). W świetlicy organizowane są zajęcia kulturalno – oświatowe dla nieletnich, a także szkolenia pracowników oraz spotkania z młodzieżą. W tym pomieszczeniu odbywają się również widzenia nieletnich z rodzicami.

W placówce zorganizowano 3 sypialnie oraz pokój służący do izolacji - jednoosobowy, wyposażony w przymocowane trwale do podłogi meble (stół, krzesło, prycza). Sypialnie dla nieletnich wyposażono wyłącznie w materace.

Zdaniem przedstawicieli KMP, właściwym byłoby umieszczenie łóżek w sypialniach, pomimo, że obecnie obowiązujące przepisy prawa nie regulują warunków wyposażenia jakim powinny odpowiadać policyjne izby dziecka. Braku łóżek nie usprawiedliwia troska o zapewnienie wychowankom bezpieczeństwa, ponieważ można zamontować łóżka wraz z odpowiednimi zabezpieczeniami, które uchronią nieletnich, przykładowo przed dokonywaniem samouszkodzeń przy pomocy poszczególnych ich elementów.

Pomieszczenie kuchenne wyposażono m.in. w lodówkę, kuchenkę mikrofalową, dwa zlewy, podstawowe meble, w tym szafki, w których trzymane są kubki jednorazowego użytku, służące do przygotowywania napojów dla nieletnich.

Posiłki dla dzieci dostarczane są w pojemnikach jednorazowego użytku, zabezpieczających jedzenie przed wychłodzeniem. Funkcjonariusze Policji pełniący dyżury w Izbie nie są jednak w stanie ocenić, czy całodzienne wyżywienie i napoje przeznaczone dla nieletnich faktycznie spełniają normy określone w § 4 ust.2 i ust.3 rozporządzenia. Posiłki przygotowuje Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowie Wlkp. przy ul. Limanowskiego 20/22. Z kuchnią sąsiaduje jadalnia wyposażona w stoliki i krzesła.

Pokój lekarski jest skromnie wyposażony ze względu na fakt, że dzieci przyjmowane przed przyjęciem do Izby są już wcześniej zbadane przez lekarza, a w przypadku nagłych zachorowań, przybywający do PID lekarz, przywozi ze sobą stosowną aparaturę i środki medyczne. W pokoju lekarskim mieści się zatem wyłącznie stolik, kozetka, krzesło oraz umywalka. Opieka medyczna nad nieletnimi sprawowana jest przez lekarzy ZZOZ w Ostrowie Wlkp.

We wszystkich pomieszczeniach panowała odpowiednia do pory roku temperatura i działa wentylacja grawitacyjna, umożliwiająca właściwą cyrkulację powietrza. Okna Izby zostały właściwie zabezpieczone przed samowolnym oddaleniem się nieletnich i kontaktowaniem z osobami nieupoważnionymi, a grzejniki centralnego ogrzewania zabudowano metalową siatką w celu zapewnienia bezpieczeństwa.

Monitoringiem, bez możliwości odsłuchu, objęto: sale sypialni, izolatkę, świetlicę oraz korytarze i wyjście na pole spacerowe.

W placówce zainstalowano również system przyzywowo-alarmowy.

4. Ocena traktowania nieletnich w Izbie.

Z informacji przekazanych przez funkcjonariuszy Policji, z którymi przeprowadzono rozmowy na terenie Izby wynika, iż w bieżącym oraz poprzednim roku w Izbie nie doszło do żadnych wypadków nadzwyczajnych oraz nie stosowano środków przymusu bezpośredniego.

Izba posiada wyodrębnione pomieszczenie izolacyjne, jednak wykorzystywane jest głównie jako sypialnia w przypadku niemożliwości wspólnego przebywania dwóch nieletnich w związku z tą samą sprawą.

Zatrzymani przebywający w Izbie są nagradzani pochwałami wpisywanymi w dokumentację i nagrodami rzeczowymi. Karanie odbywa się wyłącznie w formie ustnej rozmowy z nieletnim.

Funkcjonariusze Policji zapytani o procedurę organizowanych w Izbie kontaktów osadzonych z rodziną, ujawnili, że nieletni, wobec których toczy się postępowanie sądowe, przez 72 godziny od czasu umieszczenia w Izbie nie mają możliwości żadnego kontaktu z najbliższymi osobami ze względu na toczące się postępowanie. Wizytujący zwrócili zatem uwagę, że procedura ta nie ma oparcia w dokumencie z dnia 26 stycznia 2010 r., przyjętym przez Izbę w Ostrowie Wlkp., zatytułowanym: „Prawa i obowiązki nieletniego zatrzymanego w policyjnej dziecka” i jest sprzeczna z § 5 ust.1 pkt. 5 rozporządzenia.

Europejski Komitet do Spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu (dalej: CPT) zaleca w sprawozdaniu dla polskiego rządu z wizyty w Polsce w 2004 r., aby władze polskie podjęły w policyjnych izbach dziecka następujące kroki: stworzenie większych możliwości podtrzymywania kontaktów z rodzinami, szczególnie należy pozwolić na regularne wizyty rodzin, poza wyjątkowymi przypadkami, które są umotywowane okolicznościami. Nadto, dzieci powinny mieć pozwolenie na korzystanie z telefonu (Rada Europy, Strasburg, 11 kwietnia 2005 r.; CPT (2005)3; paragraf 44).

W trakcie wizytacji Izby przebywał w niej niepełnoletni chłopiec, przyjęty w dniu 9 marca 2011 r. i oczekujący na miejsce w schronisku dla nieletnich.

Mimo, iż w magazynie Izby znajdowały się wszelkie rzeczy niezbędne dla potrzeb przyjmowanych do Izby dzieci, chłopiec nie posiadał kompletu koniecznych do normalnego funkcjonowania przedmiotów i odzieży (nie otrzymał szczoteczki do zębów, pasty i piżamy).

Z relacji dziecka o pobycie w Izbie wynikało m.in., że został on zobowiązany do własnoręcznego opisanie czynu, którego się dopuścił i że funkcjonariusze Policji pracujący w Izbie, obiecali mu w zamian za to przyspieszenie sprawy sądowej. Relacja ta wzbudziła zastrzeżenia wizytujących odnoszące się do prawidłowości traktowania nieletnich w PID w Ostrowie Wlkp., w zakresie respektowania ich uprawnień procesowych (dot.min. art. 19 i 39 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich Dz.U. z 2010 r., Nr 33, poz.178 ze zm.) oraz wkraczania przez osoby pełniące służbę w Izbie, w zakres czynności zastrzeżonych dla innych organów.

CPT zaleca podjęcie kroków zmierzających do zapewnienia, aby osoby nieletnie nie składały oświadczeń, ani nie podpisywały żadnych dokumentów odnoszących się do przestępstw, o które są podejrzane bez obecności prawnika i/lub osoby zaufanej, na której pomoc mogą liczyć (Rada Europy, Strasburg, 11 kwietnia 2005 r.; CPT (2005)3, paragraf 23).

Natomiast według informacji funkcjonariuszy Policji, przyjmując dziecko do Izby, prowadzi się z nim niezobowiązujące rozmowy o jego sytuacji, w tym o ewentualnych uzależnieniach. Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami, od nieletnich odbiera się jedynie relacje mogące służyć pracy operacyjno-dochodzeniowej, które są spisywane przez samych funkcjonariuszy Policji i przekazywane w formie notatek do właściwej jednostki Policji. O treści tych materiałów nie jest powiadamiany sąd prowadzący sprawę samego nieletniego, a notatki nie zawierają danych dziecka będącego źródłem informacji.

Również tę procedurę należy ocenić krytycznie.

Zgodnie z „Regulaminem Organizacyjnym Policyjnej Izby Dziecka KPP w Ostrowie Wlkp.” z dnia 26 stycznia 2010 r., do zadań Izby należy współpraca z jednostkami organizacyjnymi Policji, w tym cyt.: „przekazywanie im materiałów mogących mieć wartość dla pracy operacyjno-dochodzeniowej”. Tymczasem

rozporządzenie zupełnie inaczej określa rolę Izb, podkreślając ich funkcję opiekuńczo-wychowawczą. Nie do pogodzenia są czynności charakterystyczne dla pracy operacyjno-dochodzeniowej, stawiające dziecko w roli źródła materiału operacyjnego czy dowodowego z oddziaływaniami wychowawczymi, kształtującymi pozycję dziecka w sposób radykalnie odmienny.

5. Analiza dokumentacji Izby.

W 2010 r. w PID przebywało 169 nieletnich (144 chłopców i 25 dziewcząt). Wśród wszystkich wychowanków najwięcej było osób w wieku od 15 do 17 lat. Dla większości podopiecznych PID (115 nieletnich) był to pierwszy pobyt w tego typu placówce.

Przyczyną zatrzymania i umieszczenia w PID było podejrzenie popełnienia czynów karalnych m.in.: posiadania środków odurzających (57), kradzieży mienia (39), kradzieży z włamaniem (11) i rozboju, wymuszenia rozbójniczego (25). Ponadto 5 nieletnich umieszczono w PID z powodu samowolnego pobytu poza Zakładem Poprawczym.

W 2010 r. w Izbie 24 nieletnich przebywało powyżej 5 dni. Wszyscy oczekiwali na miejsce w schronisku dla nieletnich. Spośród tych osób, dwóch nieletnich przebywało w Izbie aż 22 dni. W dniu wizytacji, zastany w Izbie nieletni również przebywał w niej zbyt długo, bo był to jego już 8 dzień pobytu w placówce.

Mając na uwadze zalecenia CPT zaznaczyć należy, że policyjne izby dziecka nie są placówkami dostosowanymi do dłuższych pobytów nieletnich. W związku z tym CPT podkreśla, aby podejmować wszelkie możliwe działania zapewniające przestrzeganie w praktyce przepisów u.p.n. w zakresie pobytu nieletnich w tego typu placówkach. Zgodnie z art. 40 u.p.n. wydanie przez sąd rodzinny (sędziego rodzinnego) postanowienia o zatrzymaniu nieletniego w schronisku dla nieletnich uprawnia do zatrzymania nieletniego w policyjnej izbie dziecka na okres przekraczający 72 godziny. Niemniej jednak czas ten powinien obejmować jedynie okres niezbędny do przewiezienia zatrzymanego do schroniska dla nieletnich. Przetrzywanie nieletniego w policyjnej izbie dziecka przez kilka dni (np. z powodu braku miejsc w schronisku dla nieletnich czy środka transportu) jest sprzeczne

z treścią postanowienia o zastosowaniu środka tymczasowego (patrz: komentarz do art.40 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. 2002 r., Nr 11, poz.109), [w:] P. Górecki, S. Stachowiak. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich. Komentarz, Oficyna, 2007, wyd. IV).

Wnioski sformułowane przez Państwową Powiatową Inspekcję Sanitarną w dniu 29 listopada 2010 r. nie zawierały żadnych uwag.

Analiza „Porządku dnia”, przyjętego w dniu 26 stycznia 2010 r. wskazuje na to, że nieletnim umieszczonym w Izbie organizuje się czas, mając na uwadze poszanowanie praw oraz konieczność rozwoju dziecka. Podczas pobytu w Izbie nieletni biorą udział w organizowanych przez Izbę zajęciach: ruchowych, lekcyjnych oraz świetlicowych. Uczestniczą również w pracach porządkowych. Ponadto, mają zapewniony czas przeznaczony na wypoczynek.

Treść „Praw i obowiązków nieletniego zatrzymanego w policyjnej izby dziecka”, opisanych w dokumencie z dnia 26 stycznia 2010 r., nie budzi zastrzeżeń. Z analizy ww. dokumentów wynika, że prawa przysługujące nieletnim w Izbie są zgodne z przepisami rozporządzenia. Nie stwierdzono także niezgodności obowiązków zatrzymanych w Izbie oraz środków oddziaływania wychowawczego stosowanych wobec nich z w/w rozporządzeniem.

Wątpliwości natomiast budzi § 4 ust.3 „Regulaminu organizacyjnego Policyjnej Izby Dziecka KPP w Ostrowie Wlkp.” z dnia 26 stycznia 2010 r., dający podstawę do skrytykowanej w pkt. 4 niniejszej informacji pracy operacyjno-dochodzeniowej na terenie Izby.

5. Wnioski i zalecenia.

Na podstawie przeprowadzonych czynności, przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji stwierdzili, że - generalnie rzecz biorąc - w Policyjnej Izbie Dziecka w Ostrowie Wielkopolskim prawa nieletnich są przestrzegane.

Po przeanalizowaniu dokumentacji oraz obejrzeniu pomieszczeń Izby stwierdzono, że w celu poprawy stanu przestrzegania praw przysługujących nieletnim należy:

1. wyeliminować przypadki przetrzymywania nieletnich ponad ramy czasowe określone w art. 40 u.p.n.;
2. zaprzestać praktyki ograniczania kontaktów nieletnich z najbliższymi;
3. zadbać o wydawanie nieletnim wszystkich niezbędnych środków służących do utrzymania higieny osobistej oraz piżam;
4. zaprzestać wytwarzania w Izbie materiałów operacyjno-dochodzeniowych, dla których źródłem informacji są umieszczane w PID dzieci i usunąć z treści Regulaminu organizacyjnego zapis stanowiący podstawę do wykonywania tych czynności;
5. wyposażyć pokoje, w których przebywają nieletni w łóżka, w celu zapewnienia odpowiednich warunków bytowych;
6. zakupić prasę dla umieszczanych w Izbie dzieci, w miarę możliwości odpowiednią do ich wieku;
7. wyposażyć prysznice w maty antypoślizgowe i zapewnić całkowitą intymność kąpiących się dzieci, poprzez zamontowanie zasłon lub drzwi, gwarantujących zakrycie przed wzrokiem osób trzecich całego ciała myjących się nieletnich;
8. zadbać o prawidłowe magazynowanie brudnej bielizny i ubrań.

W odpowiedzi, Komendant Powiatowej Policji w Ostrowie Wielkopolskim w piśmie z dnia 10 czerwca 2011 r. poinformował Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, że przeprowadzono czynności mające na celu dostosowanie funkcjonowania Policyjnej Izby Dziecka do zaleceń Krajowego Mechanizmu Prewencji. Ponadto Komendant odniósł się do wniosków i zaleceń, powiadamiając o dokonaniu następujących ustaleń przyczyn stanu faktycznego w zakresie objętym uwagami:

1. przebywanie nieletnich ponad ramy czasowe określone w art. 40 u.p.n. każdorazowo wynikało z decyzji Sądu Rodzinnego i Nieletnich. Jednocześnie nie odnotowano żadnego przypadku, aby nieletni w ramach czynności wykonywanych przez policjantów KPP związanych

z popełnieniem czynu karalnego przebywał w PID dłużej niż 72 godziny;

2. na podstawie regulaminu odwiedzin w PID, nieletnich w czasie pobytu mogą odwiedzać najbliżsi lub opiekunowie, a informacja przekazana w dniu kontroli przez pełniących służbę w PID funkcjonariuszy Policji o braku takiej możliwości wyniknęła z nieporozumienia;
3. nieletni przebywający w PID mają wydawane wszystkie niezbędne środki służące do utrzymania higieny osobistej oraz piżamy, a nieletni, który przebywał w dniu 16 marca 2011 r. również nimi dysponował. Jego oświadczenie o braku piżamy było zatem niezgodne z prawdą;
4. z treści Regulaminu organizacyjnego PID usunięto zapis dotyczący wytwarzania w Izbie materiałów operacyjno-dochodzeniowych;
5. nieletni osadzeni w salach sypialnianych PID posiadają materace, które są wygodne i praktyczne, a przy tym bezpieczne - nie posiadają w swojej strukturze żadnych materiałów, przy pomocy których nieletni mógłby zrobić sobie lub komuś innemu krzywdę; ponieważ nie jest to niezgodne z przepisami oraz mając na uwadze sytuację finansową, w tym zakresie nie dokonano zmian;
6. dostęp do aktualnej prasy jest warunkowany środkami finansowymi, których Komenda na ten cel nie posiada, a zatem funkcjonariusze Policji PID z własnej inicjatywy i własnymi środkami stworzyli bibliotekę zawierającą różnego rodzaju książki, w tym lektury szkolne, a także albumy oraz encyklopedie;
7. zasłony gwarantujące zakrycie przed wzrokiem osób trzecich ciała myjących się nieletnich oraz maty antypoślizgowe zostaną zakupione i zamontowane z chwilą otrzymania środków finansowych;
8. brudna bielizna magazynowana jest w pomieszczeniu specjalnie do tego przeznaczonym, gdzie grupowana jest rodzajowo i pakowana do worków foliowych, a następnie przekazywana do prania. W dniu kontroli fakt składowania części ubrań i pościeli bezpośrednio na łóżku i podłodze

wynikał z trwania prac porządkowych, wykonywanych przez pracownika cywilnego.

Wobec przedstawionego stanowiska, Krajowy Mechanizm Prewencji skierował w dniu 15 lipca 2011 r. wystąpienie do Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu, wyrażając wątpliwości dotyczące tych rekomendacji, które nie spotkały się z deklaracją ich realizacji.

Mechanizm uznał, że nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem Komendanta Powiatowego Policji w Ostrowie Wielkopolskim, iż ze względu na bezpieczeństwo nieletnich, nie jest możliwe wyposażenie w łóżka pokoi, w których przebywają.

Nie można też było zgodzić się z uznaniem, że obowiązek Policji w zakresie dostarczenia dzieciom m.in. codziennej prasy i podręcznej literatury, jest spełniony, albowiem zadanie to wykonują funkcjonariusze Policji z własnych środków.

Również wyjaśnienia Komendanta KPP dotyczące nieprawidłowości w działaniu personelu placówki, ujawnione przez wizytujących, rodziły wątpliwości m.in. ze względu na nieuzasadnione uznanie, iż relacje nieletniego o niewydaniu mu wszystkich środków służących do utrzymania higieny osobistej oraz piżamy są nieprawdziwe.

W odpowiedzi z dnia 19 sierpnia 2011 r. Wielkopolski Komendant Wojewódzki Policji w Poznaniu uznał uwagi przedstawione przez Krajowy Mechanizm Prewencji za w znacznej mierze uzasadnione.

Komendant w pełni podzielił pogląd dotyczący celowości oraz konieczności podjęcia działań zmierzających do poprawy stanu przestrzegania praw przysługujących nieletnim przebywającym w Policyjnej Izbie Dziecka. Mając na względzie wnioski i zalecenia sformułowane przez KMP, Naczelnik Wydziału Inwestycji i Zaopatrzenia KWP w Poznaniu ujął zadanie związane z realizacją tych zaleceń w rejestrze potrzeb na rok 2011, zastrzegając jednak, iż postulowane zakupy i zlecenia poszczególnych robót w Policyjnej Izbie Dziecka w KPP w Ostrowie Wielkopolskim będą następowały w miarę posiadanych środków finansowych.

Nadto Komendant mając na względzie uwagi i zastrzeżenia formułowane przez Mechanizm, w wyniku czynności wykonywanych w wytypowanych

jednostkach Policji woj. wielkopolskiego, polecił ekspertowi ds. ochrony praw człowieka objęcie szczególnym zainteresowaniem zagadnienia przestrzegania praw osób zatrzymanych w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych oraz nieletnich przebywających w Policyjnych Izbach Dziecka.